

Es colors de ses paraules

per Jaume Torres

Es plomissols des coloms cauen com petites i finíssimes fibres de plata damunt es carrers embassats. Un goteig, entre ses roques de sa paret, mor allà lluny. Es vent acaricia es arbres remenant ses branques com si ballassin. Una flor és arrancada pes bufec des vent i girant a l'aire, cau tranquilament entre s'ombra des arbres.

Luca no vol caminar. Quan en Luca està pensant, no es mou des lloc. En Joan acariciava amb sa seua petita mà, ses pestanyes fines i llargues de s'asenet que escoltava, sense fer cas, ses dolces paraules per fer-lo caminar.

Luca és un asenet blanc, quasi de cotó. Li agrada parlar amb sa gent de poesia, encara que s'hagi d'escapar des costat d'en Joan.

Aquell dia, en Joan i en Luca s'aixecaren més prompte que mai. Es ulls d'en Joan brillaven i amb pas segur, caminaren baix es sostre de sa nit. Es camí que anava a sa platja era arenós i estret. Ses llums de ses cases lluitaven dins la nit. Es silenci jugava amb ses ones i es divertia amb so vent quan esgronsava es arbres.

A sa platja, en Joan es va recolzar a s'esquena de s'asenet. Carinyosament passà una mà entre es dos ulls i li va preguntar si podia entendre ses persones, s'egoisme, es poder. En Luca no va dir res.

En Joan mirava sa cara de sucre d'en Luca.

—Què podria contar-te? Coses de ta mare?

—Oh, no —va dir un poc allunyat de ses paraules.

—De poesia?

—No, ara no. Mira ses llums, sa lluna, ses muntanyes, la mar... aquesta barqueta que es mou. Tot això és poesia. No diguis res.

Algunes branques encara fresques i entravessades parlaven de ses seues coses, timidament, arrossegant ses paraules, a poc a poc... eren ses primeres gotes de pluja que fan es versos damunt sa fusta.

Ses gavines ja s'havien despertat. En Luca se n'anava amb sa mirada cap as ocells, i ben aviat, a un d'ells li va dir Joan Salvador Gavina per s'espectacle que oferia: es tirava de cap a la mar d'altures incomprensibles, s'aturava arran de la mar a una velocitat de més de 100 quilòmetres per hora, lluitava a l'aire per girar... Ses altres gavines no ho podien entendre. Elles havien nascut per buscar es menjar. En Joan Gavina sí que ho entenia, ell buscava s'art, sa per-

fecció i quasi oblidava es menjar.

Sa llum començava a netejar sa foscor i ells, en Luca i en Joan, s'encaminaren cap a ca seua, abans que es dia s'aclarís del tot. Dins sa casa, s'asenet serví un vi gruixut i de color vermell, vi que va fer parlar en Joan. Sempre que bevia de més, es quedava tot sol.

—Fora, ses banderes de més desbarrats colors: vermells, grocs, blancs, negres, blaus... onegen a ses torres més altes de sa ciutat, amagant s'orgull i sa ignorància d'uns quants, destapant-se davant altres i oblidant es més propers. Ses banderes separen es hòmens. No hi ha pàtria, ni tantes banderes. Sa família és s'única pàtria que hi ha, i es fill, sa bandera.

Un altre dia, en Joan se'n va anar a sa Plaça de ses Banderes. Molts de colors ballaven apagant es sol i destapant-lo. Baix de ses banderes, recolzada a sa paret, una allota de cabells llargs bevia vi amb una botella. Es glops eren llargs. Molt llargs.

—Com estàs?

Unes paraules que no necessitaven més. Ho deien tot.

—Com et dius?

S'allota es girà i sense fer-li gaire cas, se'n va anar emportant-se sa botella de vi.

Pes vidre de sa finestra, en Joan veia com una fina pluja rebotava en es terrats empissarrats i s'emportava ses fulles que caigueren des arbres. Es corrent d'aigua duia un barquet de paper que, qualsevol boix, jugant, es va deixar a sa vorera. Un soldadet de plom amb s'escopeta rompuda i sa bandera descolorida corria entre canyes i fang buscant, potser, s'allot que el volia fer capità des barquet de paper.

En Luca, s'asenet blanc, es preocupava per en Joan. Ell, amb més experiència, no podia veure amb bons ulls es comportament des seu amic.

—No et tens de turmentar per ningú, sense abans preveure.

En Joan i en Luca acabaren bevent a una mala taverna. És una de ses moltes escapatòries que ofereix sa societat per fugir.

En Luca li deia enfadat:

—Lo que estàs fent ara, és lo mateix que ha fet n'Anna. Es fil que aguanta sa teua imaginació es romprà, i tu et trobaràs dins es pou. De colors molt polits, sí, però també ple de morts i ferits.

—I què? No és millor viure de sa fantasia que de sa realitat? No veig ses coses més fàcils? A més... pes poc temps que vivim...

—Jo pateix.

Aquella nit, en Joan es rebotcà en es llit i es llençols caigueren en terra, com quan es caragols marins queden secs, buits i abandonats per la mar. En Joan s'aixecà des llit i despertà sense pensar-s'ho, en Lluç, que dormia tranquilament damunt d'un munt de palla, devora sa xemeneia. S'asenet obrí es ulls i entre llengua i dents, sortiren unes paraules imprecises.

En Joan volia conèixer lo bo i lo dolent. Era necessari i no hi havia temps. En Luca ho entenia perfectament.

Se n'anaren a sa platja i allí sa fantasia d'en Joan va pujar per damunt de ses ones i queia una vegada més. En Joan buscava entre s'escuma i s'arena des fondo un palau

de vidre. En Joan no va trobar es palau de vidre amb sa guàrdia de plom, dones de marfil, bisbes de tela i reis de plata i d'or. No ho va veure i es limità a nedar en silenci, baix una lluna que li allargava es braços.

—Vaig a buscar es palau de vidre.

—Aquí no trobaràs ni castells, ni palaus, ni amors amagats.

En Joan sortí de s'aigua i es va dirigir allí on era s'asenet. Tots dos, Luca i Joan, formaven sis fonyades que aviat desapareixien darrera sa lenta i pensativa caminada. Un far il·luminava s'horitzó de color verd. S'escoltava una música llunyana, agradable, silenciosa, carinyosa. Ses xarxes d'un pescador s'estenien uns deu metres. Un pescador mirava lluny sense veure-hi. Un llaüt emproat s'esgronsava.

—Bona nit, güelo! Quina hora és? —va preguntar s'asenet, un poc pendent de s'hora.

Es pescador agerrà es ulls a s'horitzó i sense mirar-los, va dir:

—La vida l'hem de viure sense maldecaps. Jo duc rellogte, però això no significa preocupació pes temps. Es meus familiars ja portaven aquesta caixeta amb manetes, però mai l'utilitzaren. Vivim dins des temps, però no en depenem. A més, el tenc parat.

En Luca s'estirà a s'arena quant llarg era i en Joan va fer lo mateix. En Joan mentre bevia un poc de cafè i pensava que d'allí sortiria una bona història, s'asenet, remenant sa coua i encreuant es ulls, va dir molt fluixet:

—Un altre que va apanyat!

Es pescador estirà es cos, va agafar un poc d'arena, tancà es puny com si pensàs fer miques d'arena i se'n va anar cap as llaüt. Va cridar en Joan i s'asenet perquè anassin amb ell i sense pensar-s'ho, embarcaren es tres i aixecaren veles. Sa pesca podia esperar.

Es rastre des llaüt quedava endarrera. Sa llum des matí tocava tènueament la mar, però no s'enfonsava i confirmava lo que havia sét una existència i algunes crestes de roques i colònies de coral. Es veia una foguera des des llaüt, i es foc il·luminava una figura que pareixia ballar per devora. Era sa filla des pescador.

—Ana!

En Joan acabà de pronunciar sa paraula i es va tirar de cap a s'aigua fent caure s'asenet, que el va voler aturar.

Es ulls de n'Anna brillaren intensament, gustosos, captivant dins sa nina de s'ull sa figura d'en Joan, mentre que sa boca s'obria suaument, deixant veure uns puntets blancs com sa neu.

—Anna, tens fred? Abriga't amb això.

—No, no em donis aquesta camia, no tenc fred. Gràcies.

Ses preguntes d'en Joan i ses respostes eren infantils, però amb un significat tan pur que es pescador i s'asenet escoltaven sense trencar aquell silenci. Ses preguntes eren infinitament senzilles perquè en Joan estimava n'Anna i ses respostes de s'allota grataven ses paraules abans de contestar, perquè ningú mai va estar tan prop d'ella.

—Avui he fet es menjar. Esper que siga bo!

Hi havia llenguatge dins s'ull, an es llavis...

Es quatre ja s'entenien completament. S'asenet, que no havia pronunciat cap paraula, anava amb sa coua ben alta, mostrant satisfacció i orgull. En Joan acompanyava n'Anna i l'agafava de sa mà. Era com una breu i rica cerimònia religiosa. Es temps passava lentament, com

quan es nuvolats formen dibuixos fantàstics i llevò, són esborrats pes vent com si no haguessin existit mai.

Abans que servissin dis un cendrer unes pastilles blanques, en Joan interferí, possiblement per demostrar sa seua virilitat.

—No, gràcies. No desig això. Dóne'm un got de whisky. Em va més.

Aquí hi va haver un silenci quasi tocable. Un silenci que en Joan no desitjava i que no entenia. Un silenci llarg. S'asenet, que no es trobava a pler, palpà unes quantes botelles de vi i agafà una marca desconeguda. Una botella de vi era més coneguda que unes pastilles dins d'un cendrer.

Es ulls de n'Anna llüen i buscaven significats i motius sense necessitat de paraules dins ses ninetes des seus amics. Cada u va fer lo que més li agradà i deixaren córrer sa imaginació. En Joan va buscar s'esquena de n'Anna mentre posava es peus prop des foc i entre ses potes de s'asenet.

N'Anna va ser sa primera a trencar es silenci.

—Saps què passa, Joan? Sa gent té por de lo que no coneix.

—Això mata!

—I es whisky!

—Què és la vida?

—A mi m'ho preguntes? Som massa jove encara i no en sé gaire. Però pens que es significat de la vida és l'amor.

—Venga, home! I si vols divertir-te, què passa?

—No hi ha necessitat de prendre pastilles. M'agrada es sol, escolt es pardals. Ells també parlen, saps? Veig ses gavines, parl amb sa gent... Jo no veig cap raó per fer lo que tú fas.

—Penses que tot és fàcil, veritat? Ets molt jove per entendre-ho. Sa gent crea un corrent i aquest corrent l'has de seguir. Per be o per mal, l'has de seguir; si no el segueixes estàs mort.

—Però tu podries escriure, pintar, navegar..., jugar amb l'art. Mira en Salvador Gavina. Ell vol ser distint. Vol ser més. Cada matí s'aixeca dejorn i es perfecciona. Juga amb l'art. Oblida quasi es menjar de cada dia, només pensa en volar.

—Sí, sí. I què diu sa gent de tot això? Està molt contenta, no? Ses males llengües l'han desfet i ara té de volar tot sol. Mai no podrà ser res si sa gent no l'ajuda.

Es dits des fred s'allargaven...

Es quatre, en Joan, n'Anna, es pescador i s'asenet, contents de vi, passió i pastilles, s'agafaren de ses mans i corregueren muntanya endins. Plens d'eufòria, no veien es fred que els tancava; i tiraren sa roba lluny, sense importar-los.

Es fred encaçava ses víctimes...

Sense coneixement des temps, en Joan va caure a sa neu i a poc a poc, es seu cos despull, es va tapar de neu. Es altres reien i botaven. En Joan ja no existia.

As matí, en Luca trobà es cos d'en Joan tapat de neu. Havia mort congelat. Ningú es va preocupar per ell. I només hi havia un culpable de tot: es fred.

En Joan Salvador Gavina havia vist d'unes roques sa diversió i sa mort d'en Joan i comentà, equivocant-se, a en Pere, company de vol:

—Veus lo que passa! Quan t'ajuntes amb mala gent, acabes pitjor.

JAUME TORRES